

KOV A.

LIETUVIŲ LITERATŪROS
CENTRALINIS ARCHYVAS
Brooklyn, N. Y., U. S. A.

Savaitinis darbininku laikraštis.

Nr.26.

PHILADELPHIA. PA. 10 Lapkričio (November) 1905 m.

Metas I.

Konstitucija ir..... vel kraujas.

„Caras davė Rosijai konstituciją“ – visur šneka, visur džiaugias. Szneka patįs maskoliai, žydai, lenkai, lietuviai, amerikoniai ir visos tautos. Szneka pasiremdami ant pliaukšterėjimo knutū iš Peterburgo. Tečiaus tie, katrie žino knuto politiką, nesidžiaugia. Tie katrie braido po savo kraujo klanus, žino, kad konstitucijos caras nedavė, bet žmonių sukilimas tą išplėšė nuo jo gvoltu. Reikia džiaugtis žmonių supratimu, o ne caro malonėmis. Caras, prizadėjęs savo manifeste laisvę žodžio, sąžinės ir draugijų – užmiršo pridėti „laisvę spaudos“, atsakė duoti amnestiją politiškiems prasizengėliams, sugražinti ištremtinius, paleisti iš kalėjimų urvų nekaltus žmones. Žmonės, vedami socialistų ir revoliucionierių, ėmė patįs liuosuoti kalinius, griauti kalėjimus. Spauda pati numetė cenzurą. Suomija ir Lenkija subruzdzo atsiskirti nuo Rosijos. Visur juda ir kruta. Reikalauja respublikos. Ant to visko štai kaip atsakė naujoji konstitucija: ėmė organizuoti po miestus „juodąsias šimtines“ ir šrengia jas į kovą su revoliucionieriais. Nėgana to. Siundo žmones vienos tautos ir kitos. Siundo piauti žydus. Odesoje piovė šėnedėl iki 10 tukstančių. Kišėvojoj, Kremenčuge ir visoj pietinėj Rosijoj baisūs praliejimai kraujo, plėšimai kudikių ant gatvių, grobimai turtų, kuriais plėšikai dalinasi su kareiviais, kazokais ir policija.

Teip, konstitucija ir... vėl kraujas. Rosijoje laisvė yra apkrikštijama krauju. Ir togidėl šalin su tokia konstitucija! Szalin su caru! Lai gyvuoja revoliucijinis sukilimas iki išvers tiraniją iš pačių pamatų!

Žinios iš Lietuvos.

Južintai, Ezerėnų pav., Kauno gub. – Rugpūčio mėnesėj Gačionių dvare, priklausančiam dvarininkui Petruui Raža-

nui, darbininkai pakėlė streiką. Pirmučiausiai pareikalavo, kad duotų geresnį valgį. Bet ponas nenorėjo ir girdėt. Tačiau darbininkai panorėjo pastatyt ant savo, ir pastatė: kaip atnešdavo stalan prastus barščius, tai darbininkai trenkdavo bliudus į žemę, kad skeveldros net į lubas įsisėgdavo. Tas pats buvo ir su duona, kurią ponas prisakė kepti iš supelėjusių ir supuvusių rugių. Neduodant valgio geresnio, darbininkai visai n'ėidavo prie darbo. Ponas Ražanas išspradžių darbininkus visai pažadino, sakė pavarysiąs ir nemokėsiąs algos. Darbininkai jam sakė: „užmokėk visą algą ir duok maistą iki kito pavasario, tai išeinam, o kad ne, tai supyksim!“ Matydamas ponas darbininkų drąsybę ir vienybę, nebišmanė ką daryt. Prieg to jau visur buvo paėję paskalāi, ką daro darbininkai po kitus dvarus ir ypač Kurše. Galioj ponas su darbininkais susitakė ir išpildė jų reikalavimus. Bet neilgai trukus, apie 16–19 rugšėjo, darbininkai sukilo vėla. Dabar jau reikalavo pakelti algą. Tačiau ten stoka buvo apsimislėjimo ir organizuotos spēkos: reikalavimų ponas neišpildė.

Darbininkai jau pradeda susiprasti. Ima skaityti gerus raštus ir patįs per save mokitis. Žinoma, ir čia jiems kelią pastoja ponų ir jų šunelių piktybė. Tam pačiam dvare štai koks paveikslėlis. Vakare darbininkai susirenka „šeiminynėn“ ir prie tamsaus „gazelio“ skaito kokią tai knygutę. Įbėga pono gospadinė (pasenusi merga, iš Antazavės Kiesilaičia, pono sugulovė...) ir sušunka: „Ką jūs čia dabar skaitot tuos lietuviškus ir bedieviškus raštus? Ar jūs norit „buntą“ pakelt?“ – „Nagi ir tamista skaitei tą knygutę (tai buvo kokia ten komedija) ir dar Purpiškio dvare buvai ant jos perstatymo.“ – „Aš skaitau, tai man kunigėlis davė...“ Darbininkai nusijuokia: „ar tai kunigėlio pačiupinėjimas permaino knygos turinį?“... Visiems pasileidus juokais, gospadinė supyksta ir bėga pas poną. Tas šaukia darbininkus pas savę.

Darbininkai pasiūnčia iš savo tarpo vieną drąsesnįjį, tulą K.Bieliuną. Įeina tas ir randa poną kresėj, dvi žvakės tvaska iš abiejų pusių. „Na, o kam jus buntavojat mano šeimyną?“ – ponas suriko. „Męs nebuntavojam, tik jieskom teisybės.“ – „Kokios teisybės?“ – „Nagi, ponas sėdi kresėj ir dega dvi žvakės vienam, o męs daugybė darbininkų ruksdam prie vieno „gazelio“, ir tas vos žiba. Bet, pone! ateis laikas, kad užges tos žvakės ir žibės vienas žiburis kaip ponams teip ir milijonams darbininkų!“ – Ponas net sudrebėjo: „tai ką, jūs norite mano dvarą sudeginti!“ – „Ne, vilkas savo lauke nepiauna avių...“ – Ponas suka usus ir valandą tyli. „Aš tau tuoj metus padarysiu!“ – „Jeigu užmokėsi visą algą ir iki kito pavasario duosi maistą.“ – Ponas, valandą patylėjęs: „Aš jūsų kitietmet nebsamdysiu: samdysiu senus, „razumnus“ žmones, o jūs... ak jūs kur...“ (biauriai sukeikia). – „Bet užmiršti ponas, kad mūsų rankoj galybė. Užmiršti, kad senus stuobrius vienas jaunas medis ląždamas išgriauna dešimtimis. Teip bus ir su jaunaisiais įpykdytais darbininkais...“ – Ponas treptelė aristokratiška kojele į žemę. „Kad tu tuojuas iš mano akių išeitum!“ Bieliunas išeina, bet jį vėl ponas gražinasi ir tapnoja į petį, prašydamas geruoju, kad nekurstytų darbininkų ir eitų dirbt. Darbininkai išklauso Bieliuno, ką jis matė pas rustų poną ir rankoms ploja: „Matai kaip męs galingi! Eisime ir vėl kada, eisime visi sykiu pas poną. Turi but mūsų viršus“...

Teip, draugai! Eikite jūs su mums socialdemokratais, kaip ikišiolei ėjote, klausydami mūsų atsišaukimų, o ištikro pamatyste kaip galingi jūs esate. Prieš jus nusilenks visas sviatas nes jūs esate pasaulio žiedas.

Tokie linksmūs dalykai dedas šiam krašte, kur buvo skaitomas dievo praieiktas, tamsus Lietuvos kampilis.

A. D. Kariukas.

ATSISZAUKIMAI.*)

Lietuvos miestų darbininkus, o ypač Vilniaus apėmė noras kelti streikus. Vietomis prisieina net sulaukyti nuo neapsvarstyto streiko, bet niekumet neprisieidavo daug darbo padėti, kad jį iššaukti. Nepavykusio streiko pasekmės gali būti apgailėtinos, gali prisirengusi energija būti pasmaugta visai dėlei neatsakančio jos suvartojimo. Toliaus prisieina rupintis apie pagilimą to judėjimo, reikia pasirupinti, kad judėjimas nepasibaigtų šios dienos reikalų rupinimusi, nežiurdamas visai į ateitį. Reikia pabraukti, jog ekonomiškai laimėjimai be politiškujų nėra ilgi ir netvirtai. Todėl vienas atsisaukimas atkreipia atydą ir ant politikos. Jis šiaip skamba:

DRAUGAI IR DRAUGĖS!*)

Jūsų skurdas ir turtingųjų godumas pakinkė jus prie begalinio darbo jungo ir palengva, bet beperstojo, iščiulpia jums kraują, idant jį paversti auksu. Bet tas auksas ne jums. Užmokesčiui už jūsų darbą šėdien turite troškias pastoges – tai jūsų butai, skystą putrą – tai valgis, škarmaus – tai jūsų drabužiai.

Jūs nesykį kėlėte maištus prieš skriaudas ir paniekinimą jūsų ypatos ir pradėdavot kelti streikus prieš išnaudotojus. Tuomet ateidavo talkon turtingiems caro bernai, ginkluoti kančiukais, šoblėmis ir karabinais. Varu norėjo perlaužti jūsų vienybę, paskui siuntė ant jūsų žandarus ir šnipus, gaudė prakilnesnius iš jūsų tarpo, siuntė Siberijon arba kišė kalėjimuosna. Visumėt jums įkalbėdavo klausumą ir tamsybę, visumet slėpė nuo jūsų šviesą, atvirą, gryną teisybės žodžio; uždraudė jungties į draugoves, nes visumet gerai suprazdavo, kad susipratimas ir susivienijimas duos darbo žmonėms galingą spėką, kuri įgalės sugriauti dabartinę tvarką su jos skriaudomis.

Bet jūs, draugai ir draugės, nevisumet atmenat, jog caro valdžioj turite kuopikčiausį savo priešą. Ji mokesčiais išplėšia jums paskutinį skatiką, iš jūsų brolių pridirbo sau klausų kareivių; valdžia visumet palaikė turtinguosius ir visumet spaudė darbo žmones, iš žmonių skurdo traukdamos sau linksmybes.

Vienok jūs, draugai ir draugės, net ir šėdien, kuomet Lodzio, Varšavos, Odesos ir Kaukazo darbininkai lieja kraują ant gatvių ir stengiasi iš paskutinės sugriauti caro valdžią, jūs kovodami tik apie tą mislijate, kaip įgyti biskį trumpesnė darbo diena, biskį didesnė alga.

Ar geru keliu einat? Ar iškovoti laimėjimai apmoka tą badą, skurdą ir kan-

čias, kurias datiriate streikuodami?

Kovodami dėl pagerinimo savo buvio, turite visumet atminti, jog net laimėtas streikas prie dabartinės tvarkos caro saualvės yra tik mažu lopu ant menkų, kiaučių jų drabužių. Neįgalėsit nė to lopo gerai prisegti, nes meistras ar pabirkantas su kareivių pagalba greitai jums išplėš dešiniaja ranka tą, ką prisipirtas buvo duoti kairiaja.

Yra tiktai vienas kelias tikrų darbininkų laimėjimų – sugriauti caro valdžią ir atiduoti vedimą krašto reikalų į žmonių atstovų rankas. Įgiję politišką laisvę ir po to išrinkus visutinu, lygiu, slaptu ir betarpiniu balsavimu – be skirtumo tautos, tikybos ir lyties mūsų deputatus į Vilniaus seimą, tuomet tik tikras bus mūsų laimėjimas. Toksai seimas išleidamas mūsų Lietuvos kraštui įstatymus, perkels mokesčių našta nuo pavargėlių ant turtingųjų, įstatymais sutrumpis darbo dieną, paskirs kraštutiniausią algą, padarys apsišvietimą visiems prieinamu ir geru, ir duos darbininkams tiesią laisvą ir pertai nuosekliai kovoti su išnaudotojais.

Taigi, naudokitės iš dabartinio caro valdžios apsilpnėjimo, kuomet ant jo galvos išvisur krinta smugiai, šaukite ir jūs.

Rinkite savo spėkas kovai su carizmu, organizuokitės ir tverkite kerštinčių pulkelius. Atsitraukite sau kashį duonos ir už sutausotus kruvino darbo pinigus pirkite sau ginklus. Pratinkitės, kaip apsi-eiti su jais, ir dabar, išvakariuose kruvinos kovos su svetimtaučių valdžia, malšinkite ir bauskite niekšus ir nedorus caro bernus už padarytas jums skriaudas. Lai krauju užmoka už nedorybes, per tiek metų padarytas be baimės atsakymo. Lai jūsų širdis prisipildo supratimu savo ypatos ir liuosų Lietuvos gyventojų drąsumu, kuris ves jus neužilg į pergalingą kovą prieš carą, prie sugriovimo niekšiškos caro valdžios, prie įgijimo savarankės Lietuvos respublikos su seimu Vilniuje.

Smertis caro valdžiai!

Lai gyvuoja revoliucija!

Lai gyvuoja laisva lietuvių tauta!

Lai gyvuoja socializmas!

Vilniaus darbininkų Komitetas, Lietuvos Socialdemokratų Partijos.

Vilniuje, liepos mėn. 1905 m.

Skandinavijos socialistų su buržuais kova.

Žuvėdija, kaip matosi, dabar pačiam karštume reakcijos (atbuleivystės). Neseniai tapo išleisti įstatymai, kurie streikus sulygina su kriminalizmu. Tie įsta-

tymai buvo, suprantama, mieruojami į geležinkelių darbininkus. Neveizint į tą darbininkų organizacijos sparčiai auga stambyn, ir tai pažymus augimas nuo laiko išleidimo tų įstatų. Geležinkelių draugijos, remiamos per draugijas kitų išdarbių (industrijų), dabar tvirtina, jog jeigu tik bus dar koki pasikėsinimai tuos įstatymus įvezdinti praktikon, juos su drutinti, tai tuojaus bus apšaukta visutini streikai. Tuomtarpu socialistų balsai dauginasi. Rinkimai Žuvėdijoje esti rugsėjyje (September). Ikišiol dar nėra pilnų pranešimų, bet yra žinomu, jog socialistai šmet daug laimėjo sau balsų, kur pirmiaus neturėjo visiškai. Dirva socializmui kaskart puriau išsidirba.

Norvegijos socialdemokratai uoliai darbuojasi padaryti savo šalyj respubliką. Tuomtarpu demokratai ir liberalai linksta prie savystovios monarkijos. Tačiau socialdemokratų veiklumas ikišiol nesvyruojamai viršino pasitriusimus ponelių. Taip pasekmingai socialdemokratai vedė agitaciją, kad patraukė paskui savę net tulus buržujinius laikraščius, kurie teipi emė stoti už respubliką. Vienok socialistai nenori įgyti paprastą buržujinę respubliką. Anot laikraščio „Social Democraaten“ jie sako: „respublika įvyks beabejonės, bet klausimas, kas per respublika? Tulos respublikos yra blogesnės už monarkijas. Kokia forma valdžios nepareitų, vis ji turi paeiti nuo žmonių ir tik po jų priežiura.“

Amerikos armija.

Dručiai agituoja yra šiam laike padidint Amerikos karumėnę. Nuostabu yra tas girdėti. Nevienas pamislys, kam ji ta armija yra reikalinga? Jau teip žmonėms peilis po kaklu. Taksos ant visokių gyvenimo reikmenų, taksos už vandenį, už žemę, triobas ir šimtus smulkių čion išskaitliuoti daiktų, jau ir dabar amerikietį tiesiog prislėgia prie žemės. Pridėjus dar čielą burį nieką nedirbančių žmonių prie dabartinės kariaunos, vėla desėtkus milijonų kasmet išlups iš žmonių delno ant jos užlaikymo.

Dabartinėj armijoj Amerikoje yra 60.000 vyrų. Rodos pakaktinas tai skaitlius dėlei prilaikymo apsargoje ir vangume Amerikos sienų, kurios jau ir pačios prigimties yra gerai apvarnotos: iš rytų Atlantis, iš vakarų Tykūsis didžmariai, iš pietų Meksikos susmauga ir iš šiaurių šaltoji Aliaska dručiai sergi Kolumbo žemę. Bet godūs Amerikos kapitalistai, buržujai dreba už savo tavorus, už savo muges, ir reikalauja dar visų 40.000 žmonių paimti karumenėn!

Jau net buržujiniai teisingesniejie

*) Iš „D.B.“ redakcijos. Spauzd. lenk. 3000.

laikraščiai tuom pasipiktino. Daleiskim Sujungtu šiaurinės Amerikos Valstijų konstitucija ir leidžia turėti iki 100.000 karumenės, kurią gali bile valandoj prezidentas ir šę ir ten pastumti. Bet pavojų šalei iš niekur nesimato. Taigi ir karumenės didinimas yra tik kapitalistų išdykystė. Ant Amerikos niekas neužpuls. Jeigu kas ir užpuls, tai žmonės nieko nepragaisis, nes nieko neturi. Nustos tik turtų dideli pramoninkai ir milijonieriai, kurie dabar vargdienių prakaitu ir nori sustiprinti sargybą apie savo aukso maišus. O gal ilgainiui tuls iš mūsų prezidentų, su pagalba monarkinio militarizmo apsikaruodins imperatorium ir išluos tą nelaimingą respubliką didžjurin!...

Kelios pasargos.

Springfield, O., 12-tos kuopos nutarimai, patilpę N. 19 „Kovos“, iššaukė kritiką ir... nekritiką. Kritika buvo tam pačiam numeryj, paties redaktoriaus atlikta. Bet to nepakako, ir N. 21 randame dg. J. Miliaucko straipsnį; toliaus – dg. J. Naujoko straipsniuką p. a. „Ir vėl Philips iš kanapių“. Szitame straipsnyj autorius užsiima jau ne tiesiog kritika, bet tiktai 12-tos kuopos prezidentu, S. Dambraucku. Tam reiktų štai ką pridėti. Kad 12-ta kuopa sukėlė „ergelius“, tai faktas. Vienok tie ergeliai greitai praeis, o gal jau ir praėjo, aciū nuosekliai kritikai. Bet reiktų vieno dalyko apsisergeti, – prie ko amerikiečiai lietuviai yra labai pripratę – tai atlikti kritikas be ypatingumo. Reiktų pradėti tą įprotį tramdyti ir neduot jam išsisklaidyti bent mūsų, socialistų laikraštijoj. Užsiuolimai tiesiog ant ypatų yra blėdingas darbas, jis vadinasi užsiuolimu; jis į organizaciją įneša dezorganizaciją. Jį atmesti rodija etika; mūsų gi taktika reikalauja jį prašalinti, vardan Partijos labo.

Tam pačiam „Kovos“ num. 4-ta Chicagos, Ill., kuopa paduoda įnešimą įsteigti savitarpinį Partijos teismą prašalinimui nesusipratimų, panašių užmetimams 12-tos kuopos. Į teismą paduoda tris kandidatus: K. Gugį iš Chicagos, Ill., Vincą Daukšą iš Philadelphijos ir Fr. Matulaitį iš Baltimorės.

Redakcija pasergsti, kad jį kokius nors mūsų Partijos veikėjus reiktų rinkti ypatas prigulincias prie LSPA., o paskutiniai du vienučiai, esą „prie mūsų Partijos tuom tarpu nepriguli“.

Czia turi but nesusipratimas. Po mūsų seimui perėmęs nuo dg. Szirvydo, „K-s“ redaktoriaus, Centrališkas knygas, aš ra-

dau jose užrašytą, terp kitų Baltimorės [14-tos] kuopos sąnarių, ir dg. F. Matulaitį, kurs ir „tuomtarpu“, matomai (ir kiek man žinoma) priguli prie tos kuopos, – ergo – prie Partijos (V. Daukšos, tiesa, Philad. kuopoj nėra).

Prierašas Redakcijos. – Rods organizuojanties Partijai maties Baltimorės kuopoje vardas F. Matulaičio. bet nė ateinančiose blankose kuopos įmokėjimų, nė tarpe „K-os“ skaitytojų to vardo vėliaus jau nesimatė. Tas ir davė mums pamatus sąprotauti, jog tokio mums draugo Baltimorėje nėra. Jeigu ištikro yra, kaip drg. B. tvirtina, tai žinoma, mūsų patėmijimas 12-ame num. „K.“ lieka be svarbos.

Apie patį teismą teipgi turiu šį-tą pasakyti. Mano nuomone, jis nereikalingas išrišimui nesusipratimų ir „ergelių“, panašių į augščiau parodytus. Tam užtenka kritikos, arba vien paprasto, tiesmuko paaškinimo. „Trečiųjų teismas“, tiesa, kartais esti reikalingas, bet tai didesniems nesusipratimams, kokių – aciū Allahui – da mūsų Partijoje nėra. Bet ir tuomet „trečiųjų“ teismą paprastai pasiskiria pačios susikivirčiusios pusės, ir tiktai tam sykiui. Jeigu mūsų Partija norėtu nuolatai turėti savo teismą, tai tegul prieš rinkimą gerai pagalvoja: ar tas bus praktiškas?

J. Baltrušaitis.

Klubai, kaipo socializmo irankis.

Amerikoje yra labai daug lietuviškų klubų. Žinoma, jų nedaugiau yra už klubus amerikony, vokiečių, lenkų ir žydų. Tačiau veik kievienoje lietuvių sodyboje (kolonijoje), nuo 300–400 lietuvių, rasime po 1–2 klubu. Didesniuose miestuose yra po 5–6.

Kokie klubų mieriai? Pas kitataučius jie yra kaipo vietos žaidimų, šokių, lošimų, pasirukymo, pasikalbėjimo, pasiskaitymo knygų ir laikraščių ir – na – ir politiškos vertelgybės. Pas lietuvius klubas, yra tai vieta teipgi pasimatymo su pažįstamais, susijieškojimo darbo, pasipipkiavimo, pažaidimo į biliardą ir – teipgi – politiško bučiaus. Skaitymas knygų ir laikraščių – nors kaipur ir išsirašo – pas lietuvius nėra madoj.

Tuomtarpu ištikrųjų, klubai lošia gyvenime lietuvių nepaskutinės vertės rolę. Klubų vertę suprato vokiečiai socialistai ir, nuo 3-jų metų atgal jų agitacijos, šėdien yra jų rankose keletas šimtų klubų. Kaip jie tą padarė?

Tai labai lengvas budas, tik reikalinga keleto pasišventusių darbininkų, kurie užsiduotų prižiūrėti klubų „dvasiškąją

pusę“. Jie vakarais, kada tik gali, atsilanko į klubus ir padalina naujų socialistiškų raštų, papasakoja klubo svečiams atsitikimus iš darbininkų kilimo, juokingus epizodus apie kapitalistus ir tt. Žmonės apsipranta su socializmu ir tampa socialistais visai nenusimanydami. Czia dar esti įtaisomos skaityklos, kur pirmiausia pareiga susipratusio socialisto esti įterpimas socialistiškų raštų.

Kur nėra tokių klubų arba jeigu tie yra labai sudemoralizuoti, tai socialistai uždėda savus klubus. Lipšnus socialistų apsiėjimas su žmonėmis, prakalbos, dainos, skaitymai, ukanotų paveikslų parodymai, dalinimai raštų – pritraukia sau sąnarius net iš tolymiausių apygardų.

Kaip klubai ne-socialistų yra kapitalistų įrankiu kas mielas metas sloginimui darbininkų luomos, teip socialistų klubai yra tai vagos, kur teka mielas laisvės mokslas.

Lietuviai-socialistai! Darbuodamies dėlei socializmo, atkreipkite teipgi atydą ir ant šito kelio. Jis yra labai pasekmingas. Tą parodo praktika kitų išbandyta.

Darbininkas.

DARBININKŲ KRONIKA.

„Laikas“ praneša, jog Szkotijos lietuviai, nusiziūrėję į lietuvių amerikiečius, nori sutverti ir jie revoliucijinį komitetą. – Linkėtina, kad jie iš pavyzdžio mūsų teimtų tiktai pirmąją pusę, nes antroji yra sugedus. Linkėtina teipgi, kad rinkdami uerinktų komitetų visumeniškų. Visumeniškų žmonių revoliucijoje nėra. Yra dirbančios partijos ir tokie tik turėtų buti ir komitetai. Szkotiečiai vienok renka netokį. Gal tą permatydamas ir pasimokinęs nuo amerikiečių, dr. Bagdonas kytriai pasiprašė kad jo komitetan neperstatytų.

„Saulė“ sako: – „Išmintingi vyrai rankas nukrato no socializmo, jog dangaus karalystes ant žemes nesutves, o ir dykaduonių ant tuszczio ne sziais“. – Suprantame apie kokius išmintinguosius „S.“ šneka Ir čia ji kaip tik savo nuomones pritaiko. Tik reikia atbulai suprasti. „Saulė“ žino, kad socialistai dykaduonių ištikro nešers ir tai ji vienval į tą dudą pučia. Žinoma pučia iš kito galo. Bet užtekėjus saulei žmonijos susipratimo ir paputus į revoliucijine triubą kerdžiui (proletariatui) mūsų „Saulė“ nusmuks kur ten toli už tamšios praeties kalnų. Nė „išmintingieji“ nieko tame nepagelbės

„KOVA“

Lietuviu Darbininku Laikrasztis.

„KOVA“ iszeina kas pėtnydzia.

Kaštuoja ant metų \$2.00

ant pusės metų — \$1.00

ant 3 mėnesių — 50 c.

Europon — \$2.50.

Visokiuose susinesizmuose turi but adre-
suojamą sziaip:

„Kova“

412 Siegel St.,

Philadelphia, Pa.

Apgarsinimai mokas:

Sykis už colį — 50 c.

Mėnuo už colį — \$1.00.

Metai už colį — \$10.00.

„KOVA“ The Lithuanian weekly, publi-
shed every Friday, by J. O. Shirvydas, 412
Siegel Str. Philadelphia, Pa.

Rates of Advertising:

One inch once \$0.50

One inch one month \$1.00

One inch one year \$10.00

Subscription rates:

One year \$2.00

Six months \$1.00

Three months \$0.50

All communications should be addressed to:

„Kova“

412 Siegel Str.,

Philadelphia, Pa.

Entered as second-class matter May 17, 1905,
at the post office at Philadelphia, Pa., under
the Act of Congress of March 3, 1879.

Isz Partijos lauko.

So. Chicago, Ill. — Czia užsimezgė LSPA. kuopelė, pakol kas tik iš 11-kos sąnarių, kurių vardus ir adresus — draug su mėnesinėmis mokestimis, prisiunčiam išdininkui Dr.-ui J. Szliupui (jis perdavė redakcijon „Kovos“. — Red.), o nuo C. Sekretoriaus meldžiam suteikti nurodymus, kaip turi but rėdomi kuopos reikalai.

Kuopos organiz. Baltrus Jasiulis
8705 Commercial ave.

So. Bethlehem, Pa. — Guodotina redakcija „Kovos“! Prisiunčiu čekį vertės \$18.90, kurius paskirstom taip: \$11.50 revoliucijos reikalams, \$5.00 „Kovos“ Fondan, o \$2.40 sąnarinės už J. Matonį ir P. Berukštį. — Naujienos pas mus tokios. Pabrikai dirba gerai, tik už darbą moka negerai — mažai labai. Lietuvių privažiavo pusėtinai burelis, darbų jieskodami. Viso apie 10 šeimynų ir apie 30 pavienių. Kad būtų susipratimas ir vienybė, tai galėtų daug ką gero nuvei-

kti. Turime S.L.A. kuopą iš 30 sąnarių ir Liet. Socialistų Partijos Am. kuopelę — neseniai susitvėrusią — iš 4 sąnarių. Pastaros kuopos viršininku išrinkome J. Garšvą, po No. 702 5-th str. Teipgi sutvėrėm pagalbinę dr-ę D.L.K. Vytauto, kuri prigulės prie S.L.A. Ant revoliucijos davė šie... (jų vardai kitoj vietoj. R.)

Su guodone F. Masulevyčius
428 Birch str.

New Haven, Conn. — Mūsų 27-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kožno mėnesio 1-mą nedėdienį, po No. 746 Chepel str. — Paskutiniam susirinkime mažai teatėjų narių, dėlto nieko svarbaus nė nesvarstėm. Priežastis neatėjimo draugų buvo ta, kad tą dien buvo extra-susirinkimai net dviejų draugysčių, prie kurių priguli daugelis ir mūsų draugų. Mūsų kuopa gana skaitlinga, nes skaito net 30 narių. Bet vietinis klubas pradėjo socialistus persekioti: viešai užgynė savo nariams prigulėti prie LSPA. ir grasino prigulinius išmesti iš klubo (klubas yra pašalpinis). Daugelis ir teip yra priešingų mūsų Partijai ir stengtųsi jai užkenkti, tik ant laimės nežino iš kurios pusės pradėt. Yra ir tokių, kurie sakosi esą socialistais iš prigimties, vienok veikia ant kapitalistų naudos ir kitus savo brolius prie to traukia. Minėtas klubas aiškina, kad į dvi politiškas partijas esą negalima prigulėti. Klubas labai klysta, nes jis neturi jokio politiško vardo ir rašosi „neprigulmingas“. Jeigu būtų klubas lietuvių republikonų (tasis jau sykį čion galą gavo: kažikoks žydas išsinešė klubo parašą ir knygas) arba demokratų, tai tada galėtumėt statyt sketerą už savo partiją. Bet dabar niekur neprigulit, todėl kaipo darbininkai visi esam, tai ir glauskimės prie socialistų partijos, kuri vien tik rupinasi vargšų darbininkų reikalais.

Viskas mainosi, atsimainys ir mus nuomonės, ir sulaiku pažįsim sava vargingą padėjimą, kaip šėdien paliekam kapitalistams savo visas spēkas ir dar prašom kad mums pavelytų miesto valdžia laikyt alkoholių kokiam urve, idant ir protą pamestum ir paskutinį grašį paleistum atgal į jų kišenes.

Todėl, vargšai-darbininkai! Niekas kitas nepalengvys jūsų gyvenimo, kaip tik jūs patįs. Skaitykite raštus, kurie išrodo mūsų vargus ir tik apsišviesdami prisitartysime prie socializmo, o tas mus nuves į žemišką rojų.

Szi lietuvių kolonija rodos yra dailiausia visoj apylinkėj. Bet jie ilgai neužsilaiko: pabuvę vėl pranyksta. Bėda, kad čia mažai yra gerų agitatorių, vienam sunku atsiekti ką gerą.

Socialistas

New Haven, Conn. — 23 nr. „K-os“ patilpo dr-go J. Baltrušaičio trumpas raštėlis, kuriame rašo, jog aš nepranešiau kaslink čarterio. Nepranešiau dėlto, kad tas dalykas pilnai nebuvo iširtas. Kaip greit gausiu žinot, tai pranešiu per organą „Kovą“. 4 lapkr. bus mūsų valstijos socialistų partijos komiteto susirinkimas, tada bus parankiausiai dazižinoti apie čarterį ir apie kitokius partijos reikalus.

Su guodone,

J. Vokietaitis.

Cleveland, Ohio, 3-čia kuopa, susirinkime 3 spalın. nutarėm protestuoti prieš apjuodinimus „Kovos“ redakcijos, tilpusius „K.“ 19-ame nr. (parašymui tinkamo protesto išrinkom drg. T. Bartkų). Teipgi vienbalsiai išreiškiam nenorą, kad būtų talpinami naujai prisirašančių draugų vardai.

Kuopos raštininkas I.P.L.

Spring Valley, Ill. — Czia oras gražus. Darbai visai mažai einasi. Lietuvių čion yra nemažai, apie 1000 ypatų, bet suprantančių labai nedaug. Gyvuoja ir socialistų kuopa, prisirašė net 24 draugai, bet ant susirinkimų teateina kokie 5-6. Bet yra viltis, kad prisiartinant rudeniui pradės krutėti labiau, pradės žmonelės susiprasti. Dabar sunku ką veikti. Žmonės labai tamsūs. Prisiminus bent apie ką naudingesnį, tuoj gauni storą žodį: mat aš dėsiu centą ten kur ant kokių socialistų šliuptarnių, kurie nuo mus skiriasi. Vėrciau, sako, pragerit tą dalį, tai žinosi, kad buvai išsigėres. — Mat ant savo luomos reikalų gailisi išmesti dešimtuko-kito ant mėnesio, o kad prisigėrę susiskaldo galvas, išmoka iki šimto dolierių daktarams, tiesdariams ir advokatams, tai tas nebrangu. — Tikimies, vienok, kad per nenuoalsų darbavimąsi protingesnių, pasiseks žmonių protus pajudinti ir ištraukti juos iš tamsybės siaubuno nagų.

Draugas socialdemokratų.

Revoliucijos szelpejams.

Pakrikus revoliucijiniam komitetui, geros valios vientaučiai pradėjo aukas siuntinėti į redakcijas. Pribuvo aukų iš keleto vietų ir „Kovos“ redakcijon. Sziuomi atkreipiame aukautojų atydą, kad prisiųsdami aukas pažymėtų, kur anasias reikia perduoti. Mēs iš principo pripažįstame reikalingu remti revoliucionierius iš Lietuvių Sociald. Partijos, kurius ikišiol publicistikoje matom per kraujus brendant ir vedant Lietuvos proletariją prie laisvės. Taigi ir aukas visas perduosime Liet. Soc. Dem. Partijai, išimant kada bus tik aiškiai nurodo-

ma priduoti kur kitur.

Su broliškais sveikinimais
Jums ir socijališkai revoliucijai
„Kovos“ Redakcija ir Išleistiavė.

Reikale revoliucijos auku.

Męs, Plymoutho aukautojai ant revoliucijos Lietuvoje, nusprendėm reikalauti nuog Dr. J.Szliupo, idant aukas, kurios dar pas jį yra, kuogreičiausiai nusiųstų Lietuvių Socijaldemokratų partijos atstovui, drg. Lizdeikai Londone, o kvitą tegul priduođa „Kovos“ redakcijai.

Aukautojai.

KARĖS LIGONBUTIS.

Ar greit ateis žmonija į tą susipratimą, kad ne to bus tiesa, kas galingesnis, bet to, kas išmintingesnis? Argi ne gražesnis būtų gyvenimas ant svieto jeigu iškilus kokiems nesutikimams, žmonės tuoj šauktųsi į pagelbą protą, o ne kardą? Kam reikalingos tos karės, tos kruvinos aukos? Nors, žinoma, kai-kurios karės buvo vedamos už teisybę, vienok argi jau žmonės šiame tobulumo amžiuje negali surasti teisybės kitais keliais? Abelnai-gi žiurint, karės tačiaus iškilę tankiausiai iš neapykantos tarp tautų ir iš barbariško godumo ant svietimo turto. Karės laimina net ir kunigija, užmiršdama prisakymą „kas tau nemielia nedaryk kitam“. Karė, ar teisingai yra vedama ar ne, ji yra neapsakoma baisybė. Ir juo žmonės augstyn kyla civilizacijoje, tuom baisesnė įvyksta karės, tuom nuožmesni yra vartojami pragumai ir įnagai. Išrasta tapo velniškos mašinos, nuo kurių vieno uktelejimo krinta žmonės į žemę, kaip lapas; krinta jauni sunai tautų, liaudės žiedai, viltis senų tevelių, pats žmonijos branduolys!

Nė vienas negali suprasti baisių padėjimo kareivio, nebuvęs pats karėje ir nebraidęs po kraujus. Czia yra mokykla, jeigu tik kas nori mokintis. Iš šios mokyklos gali išeiti puikus revoliucionieriai ir atkreipti ginklą ne prieš nekaltus užpuolamuosius, bet prieš tuos, kurie verčia jaunumėn užpuldinėti ant kitų ir plėsti turtus dėl jų, t. y. dėl valdžios. Baisiausi pavyzdžiai ant karės lauko, tai karės ligonbučiai. Nors čia nekrinta žmonės volais, po kulkomis armatų, vienok prisiziurėjimas į palengva mirstančius ir raiciojančius kančiose žmones, didžiausias vargas, baisesnį įspudį daro, negu ugnies pagairėje (fronte). Vienas aficerius, aprašydamas mušį kuriame jis pats buvo sužeistas, sako:

„Męs stovėjom ant pliko lauko per dvi sąvaiti, laukdami pasirodant priešo. Gar-

sas buvo, kad šėdien ar rytoj bus didžiausias mušis. Išsirėdyt nė pasilsėt negalima. Žemė permerkta lietaus, o čia išvargęs, be miego, teip ir drimbi kad prigult nors ant vienos minutės; gulsi, tai tiesiog į balą. Puikiausius sodus, vynuogių daržus – daugmetinį triusą ir turtą žmonių – mėš iškertam ugnei; nors ir apgailauji, bet kitaip nēr kas daro. Permerkta lietaus, išalkę, nemigę ir vis baimėje, kas bus rytoj! Ant galo jau tampi žmogus abejutiškas ir lauki kad pareitų šioks ar toks galas. Galop vienądien, prieš švintant, užtribijo-uzbubnijo liarma, teip ir sudrebėjo širdis kiekvieno krutinėje, kiekvienam perlėkė, kaip žaibas, mintis: gal jau ryt užbers mano išvargusį kuną ši drėgna-pilka žemelė! Tik silpnas garsas nucis mūsų tėvynėn, kad tų ir tų jau nēra ant svieto, užmušė juos... Užtribijo-uzbubnijo, mėš sustojom į eilės ir girdim: marš, pirmyn! – ten už kalnų jau laukia neprietelius! Vos kelius žingsnius mums nubėgus, drumtelėjo armatų šuviai viens-po-kito. Pakilo didžiausias dinamito griausmas. Ryksmas kareivių, trenksmas kanuolių ir karabinių, susiliejo į vieną dundulį, baisų ir rustų gaudimą. Szta! jau ir priešas prieš mus! Mūsų eilėse jaunikaiciai krinta it šiekštos. Dangus apsidengė tirštu savanu dumų, nieko nematyt; oras pavirto į parako tvaiką. Nuo trenksmo ir triukšmo vos girdėt šuviai ir vyresniųjų kamanda, vaitojimai sužeistų ir mištančių žmonių. Nepajunti, kaip nuneša tau ranką ar koją, žiuri akims, bet kraujo nematai; baimėje žmogus suakmenėji... Ir manęs kulka neaplenkė, pervėrė viršugalvį, nė nepajaučiau iš syk skaudėjimo, tik pajutau, kad siltas prakaitas per nosį ritasi – tai buvo kraujas. Aš viską pamiršau, viena tik mislis apėmė – mislis keršto priešui... O čia kamanduoja: šauk, durk, trempk! Rodos čia visi pavirto į velnius ir širdies žmogiškos nebėra nė pas vieną. Antrašyk zimbtelėz auisse, kaip bitė, ir pasijutau beguljis ant žemės, mirtinai sužeistas. Kulka perėjo pajstrizai krutinę, įsisegė peties kaule ir ten paliko. Kraujas čirškė kaip iš čirkšnės, sunku kvėpuot, apalpau – jau mirtis žiūr į akis. Jau dabar nieko negirdžiu, ten užia kanuoles ar ne. Dar valanda ir viskas apatyko, gyviejie nusigrumė kur tolyn, dumai prasisklaistė, matyt ant žemės rindos negyvelių, kitus dar gelbėjo, pusgyvius. Toli aplinkui matyt pašvaistės, ugnis ir dumai – tai dega kaimai, vis tai žmonelių turtas tirpsta ugnelėje... Daktarų parankiniai važinėdami renka – kas gyvas prie gyvų, kas miręs, krauna į kruvas lavonus. Skirsto buvusius žmones į luošus ubagus ir varnoms maistą...

Viens manę apžiurėjęs mostelė ranka. Antras priėjęs uždėjo ranką ant krutinės, aš prašnekau, paėmė manę ir uždėjo ant vežimo. Vai, kokia tai buvo važiuoti! Kad krestels vežimas, trinktels ratas į akmenį, tai rodos širdis išpuls – toks skausmas! Atvėžė mus prie aukšto namo, kur laukė gydytojai su peiliais, piukleliais ir replėmis. Suguldė mus ant žemės palei tą namą, o tušti vežimai vėl grįžo į laukus rinkti kitų. Dėjo mus ant nešyklų ir nešė iš eilės vidun. Ak, kas per regykla akims persistato! Viduaslyj stovi stalas ir suolėlis. Ant stalo guli kankjtinis, kurio kune – vieni jicško kulų, tiesiog berklauja (mėsinėja) gyvą žmogų – kiti kitiems piauja sutriuškiję koją, kitam raišioja suardytą galvą, bei tvarsto išneštus šonkaulius! Darbas eina kaip gyvulių piovinycioj. Po aslą valkiojasi, it strampai, rankos, kojos, nosys, ausys. Po kojų šliukši kraujas. Tą jau apraišiojo, paguldė, o jis ranka mosuoja, duoda suprast, kad jau prisiartino galas jo kančioms, – pervertė akis, sudrebėjo grieždamas dantimis, atsidusėjo ir... atsileido. Amžiną jam atilsį!... Ima manę, perkirpo marškinius, kiša reples opon – neišpasakyti sopuliai man pervėrė!.. Po kelių sekundų kulka jau buvo jų rankose, ištraukė. Manę po tų baisių kančių pradėjo krėst drugys. Tiesa, esu gyvas, bet kokia mano sveikata! Ranka jau nebyva. Nuo krutinės iki peties perdėm opa... Iš šios vietos manę nuvezė į didįjį ligonbutį. Czia buvo chirurginis kambarys. Czion radosi sužeistieji ir iš mūsų priešų. Ten, ant karės lauko, jie kaip žvėrys viens kitą žudė, šandė, badė, kapojo; čia jau kaip tikri broliai gulėjo ramiai, viens kitam nusiskųdami ir viens kitą apgailaudami. Nė nepamisllytum, kad tai pirma keleto valandų jie viens kitam norėjo gyvastį atimti...“

Visas „civilizuotas“ pasvietis, visa žmonija, žiuri į tą karę ir pripažįsta už reikalingą! Bet žmonės teipgi kariaujasi: didžiuojasi prieš kits kitą, neapkenčia artimo, naikina svetimą turtą; visur stoka, alkis, ligos, sužeidimai, našlystė – žmonija pavirtusi į didžiausį ligonbutį, į plačiausius kapus. Per ką tai vis? Tai vaisiai karės, – karės kasdienynės tarp žmonių. Garbė ir iškilimas priguli tik tiems, kas daugiau paguldo žmogiškų aukų, kas daugiau išlieja nekalto kraujo, kas daugiau nuo kitų atima. Ir tuos daugiausiai žmonės garbina!

Ak, tu šventa teisybė! Ar ilgai dar mėš tavęs vargdieniai lauksime? Kada ateis žmonijon meilė ir išsigelbėsime nuo žudančių karių? Kada mėš, tarpe priespaudų ir kentėjimų, sušuksim: broliai! koks tai mūsų nesusipratimas – šaudy-

tis, degintis ir apiplėšt viens kitą! Ga-
na tam!!

O kaip laimingi butum, kad ant savęs
ir ant gamtos turto, pats taptume vieš-
pačiais!

Taigi, broliai! Susipraskim nors kartą
kad mes esame žmonės, susikuopkim su
viso svieto darbininkais vienybėn ir gel-
bėkimės nuo žudikų. Tada įvyks teisy-
bė, lygybė ir meilė. Tai bus uola, kurios
jokio pragaro tarnai neapvers!..

Smulkutis.

Tikrai uždaryta šapa.

— Kas tai, Jurai, kad tu šėdien ne-
dirbi?

— Nagi žinok kas yra? — vakar šapa
uždarė. Sztai kas yra?

— Kam tad jie uždarė?

— Nu sako kad nėra darbų — ar ne-
apsimoką tie darbai, ar ką tę.

— Ar jie pašaukė tavę arba katra
nors iš daibininkų pasižiūrėti į knygas,
kur darbai yra įtraukiami?

— Ek tu — kurgi, žinoma, kad ne.

— Tai kodėl?

— Jie to niekad nedaro.

— Kurgi yra jųšų ponas — žinot?

— Esąs Europoj, girdėjau.

— Kurgi yra jųšų užveizda?

— Jis vakar išvažiavo kur ten.

— Na, dabar atsimink, Jurai, mano
kalbą, kada aš tave norėjau pertikrinti,
jog „atvira šopa“*) yra niekai. Ir tu tro-
škai kad jųšų šopa teipgi būtų atvira!

— Naje, ji ir yra atvira.

— Nagi tu sakei kad duris esą užra-
kintos, ar ne?

— Nagis.

— Na jau, Jurai, — užrakinta šopa
man niekad neišrodo esanti atvira.

— Ak, ką tu? Juk tu gerai žinai apie
kokią atvirą šopą aš šneku...

— Naje, tu mislini kad jųšų šopa yra
atvira visiems, kurie nepriguli prie unijų.

— Taigi, aš tą ir šneku.

— Ir tu sakei anądien, kad kiekvie-
nas Amerikos valstietis esąs laisvas, ga-
lįs dirbti kur nori ir kada nori. ir sakei
kad nė vienas prakeiktas unijistas netu-
rįs tiesos tavęs nuo darbo atšalint, — argi
ne sakei?

— Naje, aš sakiau teip.

— Na gerai. Taigi tu nori darbo, — aš
mislini kad nori?

— Žinoma, kad noriu.

— Aš žinau kad tu nori; aš žinau kad
tu, Jurai, tinginiaut nepratęs; taigi da-
bar tau priderėtų įsilaužti šapon ir dirbti,
arba pripažinti kad...

— Ką?!

— Kad tu nėsi laisvas šios respublikos

valstietis, ir negali dirbti ten kur nori.
— Ok! — sunkiai atsipukštė Juras.

— Arba privalai eiti šapon ir dirbti.
Kitaip tu turi man pripažinti kad tu esi
vergas žmogaus, kuris turi prisisavinęs
namą ir įrankius; nes, jeigu nori, nelei-
džia tau dirbti kuomet tu nori, ir moka
tiek, kiek jis nori, o ne kiek tu nori.
Taigi tu turi pripažinti kad...

— Ką?

— Kad per visą savo amžių buvai
ignoramus (lotyn. neišmanėlis) ir neži-
nojai kas tai yra „atvira šopa“ iki tau
neuždarė panosėj durių.

Juras išplėtė akis ir su nuosteba spok-
sėjo kur tai tolyn. Jo mintis rodos pra-
dėjo krutėti. „Dzievaš! Tai yra tikra
tiesa!“ jis murmėjo eidamas pakalnėn.
(Appeal to Reason)

APYSKAITOS L.S.P.A. Centralinio Izdo. *)

Iplaukos:

Palikta atskaitose 18-tame No. už Moteuno tikietus:	
J. Sagevyčius, Ansonia, Conn.	1.00
B. Židrys, Naugatuck, Conn.	1.50
V. Makaveckas, Chicago, Ill.	2.50
J. Miliauckas, Pittsburg, Pa.	2.00
A. M. Makaanekas, Forest City, Pa.	1.00
A. Siderevyčius, Cleveland, Ohio	2.00
M. Padolskis, Wilkes Barre, Pa.	2.00
I. Lapinskas [per A. Siderevyčių] Clevel., O.	1.00
V. J. Raudonius, Collinsville, Ill.	5.00
V. Narijanekas, Worcester, Mass.	1.00
Viso	19.00

Nuo 31 rugpiučio iki 24 spalinio, t. y.
iki atsisakymo Dr-o Szliupo nuo išdin-
kystės (žr. 23 nr. „Kovos“) įplaukė šio-
kie įmokejimai:

Springfield, O. 12-ta k. per K. Bielski	1.80
Plymouth, Pa. 24-ta k. per J. Baltrušaitį	3.80
Brooklyn, N. Y. per J. Ramanauską	5.75
J. Tumosa, Foxcroft, Me.	1.00
Baniuliai iš Brewer, Me.	2.00
Brooklyno 19 k. (per „Kovą“)	3.85
Cleveland, O. 3-čia k. per I. Lapinską	4.20
Serantono k. per F. Živatkaucą	3.70
Wilkes Barre kp. per M. Padolski	60
Philadelphijos kp. per A. Kvederą	1.80
Spring Valley, Ill. 23-čia k.	2.70
Springfield, Ill. kuopa	2.80
Chicago, Ill. 4-ta k. per J. Krūmą	6.40
Už tikietus Mot. — K. Čelkis, Bridgeport, Ct.	5.30
Philadelphijos kuopa	2.20
New Haven, Ct. k. per J. Vokietaitį	4.80
Collinsville, k. per V. Raudonį	5.80
Už tikietus Mot. — B. Židrys, Naugatuck, Ct.	2.50
Naugatuck, Ct. k. per B. Židrij	2.40
Philadelphijos kuopa	2.20
Wilkes Barre, Pa. 9-ta k. per M. Padolski	60
Brooklyno 19-ta kp. per J. Ramanauską	4.50
Shenandoah, Pa. kp. per A. Baltrušaitį	5.20
Nepasergėta klaida cifrose pirmutinių apyskaitų	1.00
Viso	76.90
Pridėjus: už Moteuno tikietus	19.00
Buvo likę (žr. 18 n. „K-s“)	47.80
Viso labo	143.70

Išlaidos:

Perduota „Kovos“ redakcijon:

13. IX. 05	21.50
13. IX. 05	20.00
21. IX.	50.00
Krasos lėšos ir tt.	45
Viso	91.05

*) Paskutinės apyskaitos buvo tilpę 18-ame No. „Kovos“
ir buvo neįtraukta už Moteuno tikietus. Dabar, tuojaus iš
pradžią, įtraukiame ir tą.

Iplauka	143.70
Išlaidų	91.95

Lieka **\$ 51.75**

Tą čielybėje priėmiau nuo Dr-o J.
Szliupo, 1 lapkričio, 1905, ir įtraukiau į
naujai pradėtas vest finansų knygas prie
„Kovos“ redakcijos.

LSPA. Centr. Organizatorius

J. O. Širvydas

412 Siegel str., Philad., Pa.

Aukos revoliucijos reikalams.

So Bethlehem, Pa.: — P. Berukštis \$ 1.50; J. Matonis, J.
Mereckas, O. Ličkūniene, J. Garša, F. Masulevyčius, P. Ki-
škionis — po \$ 1.00; P. Garša, A. Koscinas, R. Bernardth,
F. Ličkūnas, J. Šulea, K. Bieloglovas — po 50 c.; V. Masule-
vyčius, R. Masulevyčienė, J. Stankius, J. Varatinskas po 25
cent. — Viso labo \$ 11.50.

Steger, Ill.: — J. Salasevyčius, J. Dulineckas, J. Jančau-
skas, — po \$ 1.00; V. Salasevyčius, P. Paliokas, A. Salasevy-
čius, L. Brazaitis, K. Savičkas, J. Aleksa — po 50 c.; T. Šne-
kutis, J. Brazaitis, T. Abraitis, A. Kaunas, R. Šnektis, S.
Ališaukas, B. Gribas, P. Vaškevyčius, J. Povilaitis — po 25
cent. — Viso labo \$ 8.25 Buvo 2.20.

Viso yra 21.95

Aukos „Kovos“ Fondan.

P. Berukštis, So. Bethlehem, Pa.	\$ 5.00
Buvo	2.00
Viso	7.00

Biblijografija,

„O gosudarstvennoj Dumie“, P. Orlo-
vskij. Išl. rusai socijald. Ženeva, 1905.
psl. 22. kaina 5 c.

„Zadači russkich socijaldemokratov“,
N. Lenin. 3 čia laida. Išl. rusai socijald.
Ženeva, 05; psl. 37, k. 5 c.

„Iš mano atsiminimų“. Dr. Vincas
Pietaris. (Su aut. paveikslu). Spaudon
priėmė Dr. J. Basanavyčius. Chicago,
Ill., 05. Sp. „Lictuvos“. p. 301. k. 75 c.

„Po priedanga šventenybės“. Istoriš-
ka apysaka. Parašė E. Posteri. Vertė K.
J. Spaud. Odesoje, 05. psl. 100. k. 25 c.

„Dievo piktadėjystės“. Parašė Seb.
Faurė. Išl. SLL. No. 7. Spauda „Ko-
vos“ Philadel., Pa. 05. psl. 18; k. 10 c.

„Sobranije političeskich sočinenij M.
P. Dragomanova“. Tom I. Išl. rusai „os-
voboždencaj“. Paris, 05. psl. VII. 375.
kaina \$ 1.25.

„Materijaly po vyrabotkie russkoj ko-
nstituciji“. Laida 3-čia. Išleido „osvob.“
Paris, 1905, psl. IV. 20. k. 20 c.

Krasos dėžutė.

Pranui. — Norint daug žinoti apie Lietuvoje
esanti judėjima, reikia skaityti „Vilniaus Zinias“,
„Darb. Balsa“ ir „Vienybę Lietuvinkų“.

22-rai kuopai. — Tamistų pagarsinimas atėjo
pervėlai.

6-tai kuopai. — Iš mokesčių lapelio matosi,
kad yra daug naujų narių. Malonėtum, kad jie pa-
duotų savo adresu.

J. Ilgaudui. — \$ 2.10 už tikietus ir raštus ga-
vome. Ačiū.

*) Teip vadinas darbuviets, kur nepripažinta unija.

APGARSINIMAI.

Adresai Centrališkojo Komiteto Liet. Soc. Par. Am.

Organizatorius: J. O. Szirvydas, 412 Siegel str.
Philadelphia, Pa.
Sekretorius susisėsimų J. Baltrusaitis
224 E. Main str. Plymouth, Pa.
Sekretorius turtų S. Gribauckas
60 Dayton ave. Passaic, N. J.
Knygininkas — K. Jonaitis, 808 N. Camac str.,
Philad., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-ma kuopa LSPA. laiko susirinkimus
kožno mėnesio 2-trame utarnike, 8-tą val. vakare Lietuvių
Laisvės Klube, po No. 943 So. 2-nd Str.
Organizatorius, A. Bernotas, 412 Siegel Str.

Chicago, Ill. 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai laikomi
paskutiniame nedėdienyje kiekvieno mėnesio Azuko salėje:
—3301, Auburn ave & kerte 33-th gatvės, 1-mą val. popiet.
Organizatorius J. Jančauskis, 95 Canalport ave.
Sekretorius, J. Krūmas, 4556 So. Ashland ave.
Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis kiekvie-
name pirmame mėnesio nedėdienij, M. Mioldažio salėje,
68 W. 25-th St.

Organizatorius A. Kuzma, 713 W. 16-th St.
Cleveland, O., 3-čia k. LSPA. laiko susirinkimus kas u-
tarninką, 7½ val. vakare, po No. 570 St. Clair str.

Vardan kuopos, T. BARTKUS, 19 Peck ave,
Brooklyno, N.Y., 19-ta k. LSPA. susirinkimai atsibuna
kas pirmą nedėdienį mėnesio, po No. 72 Grand str.
Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsibūva kas
pirmą nedėlią mėnesio, po No. 28, N. Spring str.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus ketvergais
po kožnai 1-mai ir 15-tai dienai mėnesio, 7-tą val. vakare,
svetainėje M. Mažeikos, ant Dakota str.

Šenandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti,
ti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulycių, ruimas 5.
KOMITETAS.

Newarko, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus
kas pirmą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 86 Jackson str.
10 val. 15 ryto.

Sekr. A. STANELIS, 24 West str.

Rochester, N.Y., 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi pas-
kutiniame nedėdienij kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clif-
ford str.
KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinki-
mus kožno mėnesio 1-mą nedėdienį po No. 746 Chapel str
KOMITETAS.

„KOVA“ galima gauti pirt kas subatą, pavieniais nu-
meriais po 5 c., pas šiuos mūsų atstovus ir platintojus raštų:

- K. ČELKIS, 1364 State str. Bridgeport, Conn.
A. Zimontas, 3253 Morgan Str., CHICAGO, ILL.
J. Miliauckas, 1702 Wharton Str., S.S. PITTSBURG, PA.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Str. PHILADELPHIA, PA.
P. Kailius 532 Ann Str., ALLEGHENY, PA.
E. Froomes, 73 Grand Str., Sta. W — BROOKLYN, N. Y.
M. Padolskis, 21 N. Empire Str. WILKES BARRE, PA.
M. J. Motėunas, 225 W. Pratt Str. BALTIMORE, MD.
A. Stonelis 24 West str. Newark, N.J.
J. Petrikys, 1514 Ross Ave. Scranton, Pa.
Fred. B. Vokietaitis, Box 672, SHELTON, Conn.
A. Žvinakevyčius, 40 E. Center str. SHENANDOAH, PA.
A. Siderevyčius, 569 Hamilton str. CLEVELAND, O.
M. Mockus, Detroit, Mich.
P. BAKUTIS, 521 W. Columbia ave. Baltimore, Md

„LIETUVA“

Savaitinis laikraštis, iszeina kas pėnyezia Chicago,
Ill. Prenumerata Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mek-
sike:

ant metų \$2.00.
ant pusės metų \$1.00

Europoje ir kitose viešpatystėse:

ant metų \$3.00;
ant pusės metų \$1.50.

„Lietuvos“ redakciijoje galima gauti visokių lietu-
viszkų ir lenkiskų knygų; ezia yra didžiausia lietu-
viszka knyginyezia visoje Amerikoje. Teipgi „Lie-
tuvos“ redakcija parduoda szipkortes ant geriausių
ir greičiausių laiŲ ir siunzija pinigų; i visas dalis
svieto geriau ir greičiau kaip visi kiti. Su visais
reikalais adresuokite teip:

A. Olszevskis, 924 33-rd Str, Chicago, Ill.

VIENYBE LIETUVNINKU

Išleidžiamas nuo 1886 metu, kas seređa. Paduoda svar-
bias ir akivas žinias iš Amerikos, Lietuvos ir viso pa-
sviečio. Noredami dazižinoti apie dabartini padėjima
Lietuvoj užsirašykite „Vienybė Lietuvainku“.

Kaštuoja ant metu \$2.00 Adresuot reikia teip:

J. J. Paukštis, 224 E. Main Str. Plymouth, Pa.

GRAMATIKA ANGLISZKOS KALBOS

su isztarymu kiekvieno žodžio lietuviszkai—
sekancziais: chair (czėr), kedė;
face (fėis), veidas;
village (vilidž), kaimas ir tt.
Knyga apdaryta, 147 puslapiai, su prisuntimu
—\$1.25. Pinigus yra geriausiai prisiųsti per
„Postal Money Order“ ant szio adreso:

P. MIKOLAINIS,
Box 15, Station D.
New York City.

CARIŠKA MYLISTA!

Dvigalve Rosijos hydra, paprastai caru vadinama, dave
žmonem, išskiriant žydus, „liinosybė tikejimo“. Kas
nori igauti tikrą išmanymą, ką ta mylista reiškia, tegul
skaity knyga—„KANKINTOJAI IR KANKINTINIAI UŽ MOKSLA“
parašyta Kunigo Vl. Dembskio; nes meginti sutaikinti
tuodu žodžiu, butu biauresniu juoku, negu kalbėti ape
verdantį ledą „arba užsalusią liepsną. Knyga [190 psl]
galima gauti tiktai pas autoriu:

Rev. V. Dembskis, 328 Federal Str. Philadelphia, Pa.
Knygos preke.....\$1.00.

B. RAMANAUSKAS.

938 So. 2-nd; Philad. Tel. 65-15 D. Market

SALIUNAS.

Cia galima gauti išsigert skaniausių gerimų: šnapso,
vyno, likerių, sviežio aluzio ir tt. Kvėpianti cigarai
užkandžiai per dieną ant stalo.

E. W. Giles.

APTIEKORIUS ANT KAMPO 2-nd ir FEDERAL
Trinerio Kartusis Vynas 1.00
Severos Balsamas 50
Severos Pilvo Bitersas 1.00
Receptus sutaíso ant visokių kainų dieną ir naktį

N. GZELEDINAS.

921 S. 2-nd Str. Philadelphia, Pa.

Saliunas

Gardųs ir svieži gėrimai; puikus vy-
nas, visokis sznapsas ir likeriai; skanus
alutis. Pirmiausia lietuvių užega.

REIKALAUJAM BENDRU

arba „partnerių“ padidinimui uždėtos drapanų krau-
tuvės. Pardaviačjame visokius vyrų aprėdalus, apatini-
nius ir viršutinius: marškinius, skrybeles, kepurės ir
gatavus siutus. Gera vieta ir tikiamas geras pelnas. —
Darbininkai! Jūs žinot, kaip reikalinga yra mums pa-
tiems imti savę rėdytis, o liautis penėjus nutukusius
buržnius. Kuopkimės! ratelius ir griebkimės patįs
prie vertelgytos!

P. Kailius & Co.
CLOTHING STORE 1024 BEAVER AVE.
ALLEGHENY, PA.

AR KRAUSTAISI KUR? eik pas

J. Jakszti

Jis tau perkraustys nors krasztan svieto,
perveža fornizius, parduoda malkas; priima
apsteliavimus žodžiu ar rasztu. Gyvena:

1331 So. Front Str., Philad. Pa.

PIRMOJI LIETUVISZKA

Mėsinyczia ir Groseruia.

S. ARBASZAUSKAS

1229 So. Second Str., Philad. Pa.

Keystone Teleph. Main 46 84 D.

Užlaiko kasdien sviežią mėšą, kauliena, ver-
szieną, jautieną, avinczieną, kumpiai svieži ir ru-
kyti, visokios deszros; teipgi užlaikau miltus, cu-
krų, kavą, arbatą, suri, silkes ir viską, kas tik yra
reikalinga žmogui dėl maisto, ir viskas pigiau,
negu kur kitur.

VIENATINIS LIETUVIŠKAS SALIUNAS
CAMDEN'E, N. J.

JULIUS GALMIN

Visoki skanųs svieži gėrimai: alus degtinė, vy-
nas, likieriai; puikus cigarai.

400 Mechanic str., Camden, N. J.

Bell Phone, 868-x E. Phone, 1033-A

PUIKIAUSIS LIETUVIŲ

SALIUNAS.

Kas sykį éion atsilankys,
Tas niekad o nesigriaušias.
Mus Alutis, vynas gardžiausi,
Cigarai turkiški, geriusi.

Urta visi pas Mik. Varvuolj!

333 S. Howard str., arba kampas
Howard ir Conway, BALTIMORE, MD.

VISI BALTIMORES LIETUVIAI PAS

I. TRASZEWSKY!

kurs ką tik atidarė naują saliną po No. 105-107 W.
Barre Str. Šaltas ir gardus alus: kad išsigerti, brolau,
tai net per kulnis nudrožia—toks smagus! O tie jau ci-
garai, tai tik sakau jau—nesvietiška kvėpia. O vėla toks
dailus pultebelis pasibovininimul! [12-15]

Shepherd's APTIEKA

N.E. kampas 2 ros ir Dickinson Str.,
Philadelphia, Pa.

VINCAS J. DAUNORAS.
Vienintelis lietuviszkas aptiekorius,
sutaíso ko geriausius vaistus nuo visokių li-
gg. Lietuviam prider visumet eiti pas saviškį.
Aptieka po Nr. 132 Bedford Ave. Brooklyn, N.Y.
(Teleponas 1406 Greenpoit.) (23-2)

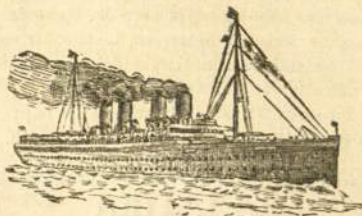
TEMYKIT DARBININKAI!

VINCAS NEMURA laiko SALIUNA po
No. 215 S. Sharp str., Baltimore, Md.

Ten rasit geriansių ir gardžiausių gerimų ir šėip jau
visokiam reikale žmogui duoda rodą, nes yra tikras lie-
tuvivis irdarbininkas.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA LIETUVIŠKA BANKA
Philadelphijoje, Pa.
PARDUODA LAIVAKORTES
ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentura geležinkelių tikietu

Pardodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.
609 South 3-čia gatvė, Philadelphia, Pa.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ

Freedman & Mesirov.

Kampas 4-tos ir South Str. PHILADELPHIA, Pa.

Užkviečiame visus lietuvius mūsų vientaučius ir draugus apsilankyti ir persiliudyti, kad pas mus yra didžiausia sankrova:

DRAPANŲ, SKRYBELIŲ IR CZEVEKYŲ

Viskas pagal naujausios mados reikalavimu, geriausi pirkiniai, pigiausias prekės. Prekė visuomet viena.

Prosiname ir taisome drapanas mūsų lankytojams už dyką.

BUK ISZMINTINGAS!!!

SKAITYK

„Vadova in Sveikata“

Jei sergi, tad pirmiausia, kaip kreipsies prie daktaro; prisiųsdamas keletą staimų, reikalauk ir perskaityk su atyda knygą, parašytą Prof. Dr. E.C. Collins

„Vadovas į Sveikatą“

didelių 128 puslapių, su koleravotais paveikslais; perstatant visus organus ir slaptinas vidurines dalis žmogaus kūno subudavojimo, — ji naudinga sveikiems ir ligoniams.

Toj knygoj atrasi, gal tau dar nereikalingas daktaras, o jei jau be geros daktariškos pagalbos ir gerų vaistų, negali but išgydytas, tai per tą knygą, savo visas silpnības ligos, kaip per veidrodį permatsi ir aiškiai galėsi žodžiu ar per laiška, savo tikrą ligą kaip ant delno išdėstīt, teip kad geras specialistas daktaras, pasiśventęs profesijai gydymo, tikrą pagelbą ir išgydymą suteiks.

Dr. E.C. Collins Medical Institute yra Speciališkąs daktaras visada ant kožnos ligos, ir visokes vyrų ir moterų ligas paprastas ir chroniškąs su geriause pasekme gydo. — Dėl kožno apsilpninto ligoms, Speciališkai vaistai tampa sutaisyti, po ištirimo ligos ir išsiunčiami po Suvienytas Valstijas visur, Canada, Mexica ir visą pasaulę.

Rašant adresuok: **Dr. E.C. Collins Medical Institute,**
140 W. 34-th Str. New York City.

Offisas atdaras nuo 10 iki 5 po piet; pasilsio dienomis nuo 10 iki 1 p.p.

TEMYKITE!

Vienatinė lietuviška Aptieka

P. Rovno,

Kampas 3-čios ir Monroe arba
724 So. 3-rd str. Philadelphia Pa.

Toje aptiekoje viską galima gauti, kaip ir sename krauj: tikras Pain Expelleris, Gumbo, Bobro, pilvo ir anodino lašai; Kinder Balsamas; dielės ir bonkos; visoki kvėpalai, muilai ir visoki kosmetikos daigai, vietiniai ir iš užsienių; receptai sutaisomi iš geriausių kemiškų padarinių sulyg daktaro nuorašų. Prie to duodasi kiekvienam nesveikam higieniškos rodos. Aptieka atvira dieną ir naktį. Sneka visokiais liezuviais.

PIGI KURPIŲ KRAUTUVĖ.

H. Adelston.

725 So Second Str. Philad. Pa.

Visokios, naujausios mados czeverykai, vyrams, moterims ir vaikams. Susisznaka lietuviškai. Pigios prekės.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Joffe & Wolff.

3-čia ir Bainbridge Str., Philadelphia, Pa.

* Prilaukome visuomet krautuvėje grynus vaistus, visokias europėjiskas szaknis; teipgi turime: Severos gyduotes, Groblevskio, Treinerio Kartujį vyną, Pain expeller, šviežias dielės. — Užkviečiame visus lietuvius lankyti į mūsų sąkrovą. Receptus sutaisome su didžiausia atyda.

Kada tik norėsi pasisamdyti sau advokatą, kiekviename legaliskame reikale, kreipkis pas

Luther S. KAUFFMAN

ATTORNEY-AT-LAW

1001 CHESTNUT STR. PHILADELPHIA, PA.
ROOM 711 MUTUAL LIFE BUILDING

Kolsun Bros.

Main Office 224 Bainbridge Street.

Karietos šermentims, baliams, vestuvėms ir t. t. pribauna bile valadoje —

Keystone Telephone
Main 48-42 D.

Priima orderius teipgi: Georg Kolsun 9580. Waters

Gražios popieros su pavincėvonėm gramatom rašyt, dėl pardavėjų 1.000 su konvertais \$6.5 tuzinai už \$1. Drukavojama masina su lietuviškoms litaroms, 7 gatankų ir visais itaisymais \$35. Adresavokit:

G.A.B., 1520 Penn Ave.,

Pittsburg, Pa.

